Ч. 109. Львів, середа 5. липня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

Виходить о годині 7. рано.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 1200 М. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 100 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 80 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 75 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 150 М. Між новинками і в редакційній части 200 М., на першій стороні 300 М. За дрібні оголошення 20 М від слова: товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Один прим. 50 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

ВСІЛЯКІ ПРИЛАДИ ДО ПОДОРОЖІ! ВАЛІЗКИ, КУФРИ, ТОРБИ НЕЦЕССЕРИ і т. п. ПОРУЧАЄ **„НЕРПА"** ЛЬВІВ, вул. ЛЕҐІОНІВ 17, БУДИНОК ЗЕМСЬКОГО БАНКУ КРЕДИТОВОГО ВІДЕНСЬКІ ВИРОБИ! 1587 1—10 ПРОДАЖ ДЕТАЙЛІЧНА і ГУРТОМ!

ПОЗІР!

Звертається увагу Хв. Управ Кружків УПТ., Виділів „Просвіт", „Вз. Уч. Помочей", і всіх ідейних громадян, особливо молоді, щоби в часі ферій улаштовували на дохід „РІДНОЇ ШКОЛИ" фестини, забави, концерти, амат. представлення, виклади і т. п.

1-6 IX. **Головна Управа У. П. Т.**

Львів, 3. липня 1922.

В імя Кращого Завтра.

Статті мої, надруковані досі в „Гр. Вістнику", а передовсім статті історичного характеру про катастрофи української державности від XIII по XX вв. та про причини тих катастроф, переразили декого своїм змістом. Не тому, щоби зміст їх не відповідав історичній дійсности — історичних фактів ніхто не в силі заперечити. Перерази па саме отся дійсність — така невідрадна, така трагічна. Не вжеж над народом українським зависло прокляття, яке переслідує його від колиски аж по нинішний день? — питає один. Не вжеж український народ якийсь виїмок поміж народами світа з особливо чорним минулим? — питає другий. Та найважнійше: яке майбутнє народу з такою історією?

Передовсім — про минуле України.

Що минуле наше повне анархії, це факт, який впадав в очи своїм і чужим, сучасникам і тим, що читають історію України. Що анархічні елементи на Україні мали перевагу над елементами державними, про це свідчать ті катастрофи і невдачі, які мали в нас місце від XIII по XX вв.

Та всеж таки ми не виїмок поміж народами світа І в старовині і в середніх віках, а навіть нових, аж кишіло нераз від анархії та розбиття — навіть в краях, які нині служать зразком солідности державотворчости, як Англія і Німеччина. Про найблищих сусідів наших — Польщу і Москву і не згадувати.

Та згадані народи вилічилися вже зі своєї недуги — або вилічуються на наших очах. Не тільки Англійці та Німці, в яких з давної анархії не остало нині і сліду. Але навіть Поляки та Москалі, найбільш анархічні до недавна славянські народи — побіч Українців. Особливо цікавий процес реконвалесценції переживає московський народ. Після недавного бурхливого періоду анархії та війни всіх проти всіх ми є свідками безперечного відродження держави і державности в Росії — до російського імперіялізму включно.

Вилічиться з хороби анархії також Україна.

Знаменитими лікарями у цій її хоробі являються для неї без сумніву її окупанти.

Та лік це не вистарчаючий. Вже нераз Україна покутувала тяжко за свою анархію і міжусобиці. Та всеж таки анархія і міжусобиці мали місце у нас і далі та приводили на нас нові катастрофи і неволю.

Як пояснити такий дивний факт? Пояснення — одно.

Україна не була свідома головної причини усіх своїх катастроф, які раз-у раз падали на неї.

А головна причина їх була: анархія.

І усвідомлення причини цих катастроф це перший крок до їх відвернення. Так, як поставлення вірної діягнози — передумова вилічення недуги.

Кождий признає значіння досвіду в життю людини. Досвіду, здобутого не тільки особисто, але й того, який здобули також инші, та передали нам його. Скільки заощаджує собі кожда людина невдач і розчаровань, коли вона користає з досвіду — свойого власного чи переказаного їй иншими — про це знає кождий з нас з власної життєвої практики (тільки малі діти, які щойно приходять до свідомости, у перших хвилях склонні ігнорувати досвід батьків, які остерігають їх, що нпр. огонь пече і дотикати його голою рукою не можна!)

Таким великим досвідом у життю народу є ціле його минуле, бо минуле народу це життя наших предків, усіх разом і кождого з окрема, життя — і життєвий їх досвід. Свідомими цього були вже старі Римляни, які й склали відому сентенцію про історію як учительку життя: historia — magistra vitae.

Та яка користь з найбільшого навіть життєвого досвіду, свойого чи чужого, одиниці чи загалу, коли хтось ігнорує його, забуваючи чи не знаючи його зовсім?

Як малим дітям, що ігнорують досвід батьків, прийдеться раз-у-раз пекти руки о горяче і ціною ран та болю переконуватися про те, про що переконалися колись вже наглядно батьки.

Такою малою дитиною, що пече пальці, є також і народ, що ігнорує досвід свойого минулого.

І велике завдання та відповідальність за його виконання стоїть перед т. зв. історографією — літописю життя і досвідів батьків, дідів та прадідів наших. Від неї залежить у першій мірі і головно те, чи і оскілько сучасні та майбутні покоління скористають з досвіду поколінь минулих, чи починати муть досвід самі da capo і повтаряти знова — зроблені помилки.

Бо підчеркнення в історіографії помилок, які робили батьки, діди і прадіди наші і критичне відношення до них — **це осторога перед їх повторенням.**

Зрозуміли це вже давно народи, які на історію дивилися як на досвід віків. Зрозуміли це по части навіть наші сусіди такі тупі на лекції, які раз-у-раз давала їм історія.

Ледви чи є де на світі народ, який так ідеалізував би своє минуле, як нпр. Поляки. Та під вражінням великої катастрофи, якою був для них упадок польської держави при кінці XVIII. ст. та невдач відбудувати її на протязі XIX. ст., частина польської історіографії шукає за причинами згаданої катастрофи. І не вагається перевести ревізію дотеперішніх своїх поглядів на цілу історію Польщі, ревізію часом дуже безоглядну — і зроблені помилки назвати по імени (анархія!) та перестерігти перед повторюванням їх. Це т. зв. краківська історична школа з відомим проф. М. Бобжинським на чолі.

І стара українська історіографія ставилася критично до української анархії. Наші старі літописи та инші памятки письменства аж по XVIII ст. при кождій нагоді осуджували її, часом навіть дуже різко. Одначе вплив їх на загал тоді був дуже обмежений. Та новійша наша історіографія — з виїмком Куліша — не тільки що не продовжувала традиції під цим оглядом старих літописів та инших наших памяток, але навпаки: те, що треба було осудити — ідеалізувала. І тільки найновійші часи принесли під цим оглядом певний відрадний зворот в українській історіографії. Та про це незабаром окремо.

Ів. Кревецький.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Українські справи.

Всеукраїнський Студентський Конґрес в Празі.

„Русспресс" доносить: Всеукраїнський Студентський Конгрес, відложений з незалежних від комітету причин, відбудеться дня 28. червня в студентськім домі в Празі. На Конгресі буде до 1000 учасників і делегатів, представляючих 5000 українських студентів за кордоном.

Виказ осель Підкарпатської України.

Уряд Підкарпатської України видав спис усіх осель і урядів цілого краю. Перша часть цього спису містить славянські й мадярські назви осель, політичні повіти, почтові уряди, постерунки жандармерії, податкових урядів і повітових судів. — Друга частина містить поазбучний виказ всіх місцевостей. — В третій части знаходомо перегляд розміщення станиць жандармерії на Підкарпатській Україні. — Один примірник коштує в Ужгороді 15 чеських корон.

Як бачимо, можна з нього довідатися, де є жандармерія, бо се найважнійша річ для кождого окупанта, — але не можна нічого довідатись про школи, читальні, шпиталі й кооперативи!

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

З Волині.

Ловлять українські душі.

Скрізь по селах та містах Волині сновигають-нишпорять відпоручники польської партії „Визволення". Силу-селенну розкидають вони відозв (навіть на мові українській) та иншої агітаційної літератури Один такий „сватох" завітав був й до м. Ковля. Тут він де кому з українських громадян досить красномовно зясовував, як можемо ми мати навіть з верби — грушки... Раяв нам обірати до польського сойму своїх людей Українців, але це найкраще буде здійснити, коли виступати-мемо під егідою — польської партії „Визволення". При чому він запевнював, що деякі впливові українські діячі, прінціпіяльно проти такої тактики нічого не мають.

Ані крихітку не ймемо віри, щоби деякі наші одиниці могли ступити на таку хибну стежку. Не віримо, бо польські агенти, щоби уловити Українців, пускаються на все: на ошуканство, брехню, а навіть симуляцію. Ось на приклад кружляють чутки, що польська влада відпоручників „Визволення" приарештовує... Таким способом спритні „Визволенці" сподіваються замакітрити наші голови: мовляв, диви його... їх навіть уряд польський тисне... бачиться, йти в парі з ними слід... Агітатори кінчать свою роботу тим, що кидають агітаційні відозви, а самі подаються далі. „Земля, Просвіта й Власть для Народа!" Таким гаслом закінчується їхня відозва. Але треба сподіва-

тися, що й на те гасло Волиняка не заманиш. Волиняк на той клич не піде, бо бачить, що земля парцелюється в нас мазурам, рівенська Просвіта замкнута, Просвітуж зі Здолбунова Поляки просто в мішок убрали. Щож торкається „власти", то з ласки „Визволення" ніхто в нас не хоче її мати. А чи взагалі приймати нам участь у тих виборах, в тій справі чекаємо вказівок від нашого законного представництва Волинської землі Українського Народнього Комітету Волині.

Дня 11. м. м. в Рівнім відбулося віче, впорядковане послом з „Визволення" п. Табором. Порушене агітаторами „визволенцями" та покривджене у земельній справі селянство наше зо всіх закутків Волині посунуло: шукати порятунку. А там, принявши скарги-подання, спритні людці заставляли легкодушних хліборобів записуватися до партії „Визволення".

Сам зїзд це був двобій „визволенців" з одного боку та „людових" рад з другого. Взаїмні напасти та лайка, навіть послів, дійшли до того, що присутна на вічу поліція взивала посла з Віленщини, якогось панка Залевського (він є „działacz wołyński" і у свій час керував „людовими радами" і „стражею кресовою") до порядку. Подібні віча „визволенці" влаштували дня 13. червня в Дубні і 18. в Луцьку. А з заздрощів людовці з під прапора „Пяста" собі взялися до праці і також скликують віча на Волині. Ми певні, що український селянин вже зміркував, з ким має діло, і до всіх польських затій на його землі відвернеться плечима.

М. Л.

Ковельщина.

Під обухом влади.

В самому Ковлі є Т-во „Просвіта", що за останній час зовсім завмерла. Одначе є надія, що з вибором нової управи, яка покликана до життя на загальних зборах Т-ва 5. червня ц. р., може почнеться инше життя.

Є також в Ковлі український захист, де міститься до 50 діток сиріток, який удержується на кошт Т-ва „Просвіти", жертвами окремих громадян грішми і живністю, а також допомогою Американців.

Українські кооперативи і філії „Просвіти" в повіті польська влада закрила. З філій „Просвіти" ще животіють тільки в с. Дубовій і Любитові. Про відновлення діяльности старих кооперативів і філій „Просвіти", або про заснування нових нема чого й думати. Не дозволяють, або без кінця проволікають.

Інтелігенцію Ковельщини можна розділити на двоє, це — Українці і малороси. Українці майже не займають урядових посад, а занялись всякою господаркою, малороси всі на урядових посадах і служать так вірно Польщі, як колись служили Росії.

Щож торкається участи інтелігенції в культурних організаціях то малороси беруть участь в польських і російських, а українство зовуть хамством: мужичеством. Українці-ж бояться брати участь, щоб не наражуватись на нагінку зі сторони влади і підозріння в чомусь протидержавному. А тому й не диво, що з 200 українських учителів членами Т-ва „Просвіта" є тільки пять душ.

Є багато на Ковельщині емігрантів з Наддніпрянщини, але вони так морально і матеріяльно пригноблені, а особливо в останні часи, що об участи їх в роботі культурно-освітних організацій не може бути й мови. Вони не певні, що з ними буде завтра.

А між тим село само по собі освідомлюється українством, особливо ті села, де багато повернулось збігців з України. Селяне самі і то без чиєї-небудь принуки купують книжки в українській книгарні, селяни самі домагаються української школи у українізації церкви. І колиб відкинули Українці хоч трохи свою полохливість і трохи уділили своїх сил для культурної праці серед селянства, наслідки булиб величезні.

В. Н.

Кремінець.

На охорону української дитини.

У неділю, 25. червня відбувся великий концерт-вистава на користь „охорони української дитини", влаштований спільними силами т-ва „Просвіта" та хору кремінецького повітового С-зу кооперативів. Вистава пройшла надзвичайно добре. Гра пройшла жваво, захоплююче.

Сполучення з добрим виконанням хору доброї гри наших молодих робітників театральної секції „Просвіта", робило дуже приємне враження. На жаль помічалась байдужість нашого громадянства. Хочеться сподіватися, шо прокинуться нарешті наші люди. А молодим нашим робітникам побажатиб „Щасть Боже!"

Володимир Волинський.

Шевченківське свято.

Дня 25. травня ц. р. місцеве товариство „Просвіта" відбуло національне свято. Бездоганне виконання програми свята надало присутним віри й переконання, що „завдяки любови до Неньки України, до нашого найменшого брата" тільки й зможемо бути переможцями в так нелегкій боротьбі змаганнях за наші ідеали.

Треба сподіватись, що заклик референта „любити Україну во время люте" та нести зерно-світу між „убогий-обшарпаний наш люд" стане таки чином. *Присутний.*

Аматорські вистави на селі.

В кол. Задиі, Дубенського повіту на Волині дня 5. червня ц. р. відбулася аматорська вистава, влаштована місцевим гуртком аматорів. Виставлено „Сватання на Гончарівці". Вистава пройшла надзвичайно гарно. Саля була переповнена глядачами. До цього часу гурток влаштував 6 вистав, а саме: „Розумний і дурень", „Нахмарило", „Москаль чарівник", „Кум мірошник", „Назар Стодоля" і „Сватання на Гончарівці". Відрадне те, що гурток при всяких перешкодах з матеріяльного боку і перепонах з боку влади не спинив своєї праці і що громадянство кол. Задів і околиць горнеться на вистави. Гурток зараз має свою невеличку бібліотеку з якої випозичає книжки по околицях. Має свої гарні українські костюми. Передплачує деякі українські часописи. Готує до вистави „Дай серцю волю, заведе в неволю".

Перша спроба.

В економічній діяльности, якого-б то не було народу, коли до речи він залюднює великий простір землі, навіть при самих сприятливих умовах мусять бути де-кілька господарчих центрів. Ріжниця природи, не рівний завдяки тому степень культури, самий спосіб ведення рільничої господарки, й запотребування місцевої людности веде до такого економічного партикуляризму. І коли волинський кооперативний зїзд, що відбувся 21—23 квітня цього року, ухвалив постанову про утворення свого кооперативного центру на Волині — з функціями економічного характеру, це цілком зрозуміло.

Обєднання ж кооперації, так мовити — ідейне, характеру патронацького, було би необхідним. Адже „Краєвий Союз Ревізійний у Львові," поширив діяльність свою на инші українські землі, котрі зазнають одногож і того самого „раю" враз з Галичиною, а також доповнивши свій апарат робітниками-кооператорами з Волині, міг би ревізії кооперативів перепроваджувати й на Волині. Справа кооперації від того лише виграла б.

І коли волинський кооперативний зїзд пропозицію одного з учасників, аби „Краєвий Ревізійний Союз у Львові" свою діяльність поширив і на Волинь, коли збори незначною більшістю голосів це відкидають, а зате ухвалюють заснувати свій місцевий Ревізійний Союз, — це всеж таки є перша спроба зближення кооперації волинської зі східно-галицькою. Адже, в разі недозволення польською владою Ревізийного Союза на Волині, нам замісць йти під „високу руку" Центра варшавського (звичайно до-поки ми користатимемо з гостинности у Поляків) хоч не хоч прийдеться свою діяльність кооперативну обєднати з Галичанами.

Марко Лучкевич.

Критичне положення Австрії.

Австрія переживає критичні дні. Десять днів тому назад всьо здавалось пропащим. Корона тратила всяку вартість, заграничні валюти ставали зовсім недоступними і здавалось, наступила фінансова катастрофа, за якою йшла неминучо катастрофа політична.

Несподівано наступив зворот до кращого. Серед австрійського громадянства і його політичних партій немов прокинулася свідомість конечности ратувати державу.

Маючі кляси налякались зовсім поважно зростаючим соціяльним ферментом, що грозив перемінитися в большевицькі форми. Соціял демократи устами д-ра Бавера виставили такі домагання: Вивласнення частини маєтків, причім власники движимого капіталу мали підчинитися цему вивласненню через передачу державі т. зв. грантсакцій, а власники недвижимих маєтків через примусову гіпотеку на свою власність. Проєктовано острі зарядження проти біржі та знову висунено плян фінансового обезпечення Австрії на рахунок Німеччини. Коли додати, що кредити від союзних держав доси не прийшли і що армія далеко не льояльна в соціяльнім напрямі, легко зрозуміти напруження витвореної ситуації.

Нараз видвигнано новий проєкт фінансового ратунку Австрії. Буде утворений емісійний банк з основним капіталом 100 міліонів

Д-Р ВАСИЛЬ ЩУРАТ.

КУЛІШ — КУЛІШЕМ.

(Продовження.)

Войовничим тоном озивається Куліш в сторону своїх противників і критиків не лиш у розглянених поемах з турецького світа, але і в збірках „Хуторна поезія" (1882) і „Дзвін" (1893). Як Шелєй, він задивлений у те, що безсмертне й вічне, твердо вірить в побіду своєї ідеї над обманом сучасних лжепророків, світських і духовних, над новою татарською ордою й тому іґнорує тупу критику, потішаючи себе в листі до приятеля з 1891 р.: „Настане час, як не буде нас, що повинишпорюють і посписують усяку всячину нашу, тай дивуватимуться, що як сі люде в такій темряві працювали і при такому темрявому світлі писали". А хоч роком раньше в однім листі, в хвилевім знеможенню духа, завдавав собі згідно з своїми критиками питаннє, про кого дбав він, пишучи безліч віршів і прози [„чи про людей, чи про мишей?"], так се було тільки хвилеве захитаннє тої сильної поетової віри, якій він у томуж самому часі дав міцний вираз у „Дзвоні".:

Не забудеш мене, поки віку твого,
моя нене Вкраїно,
Поки мова твоя голосна у піснях,
як срібло чисте дзвонить:
На що глянеш, усюди згадаєш твого
бідолашного сина.
Туподумство людське, моя нене,
від тебе його не заслонить.

На твердій вірі в неминучий, скорший чи пізнійший, упадок людського туподумства, яке заслонює перед нашими очима вічні цінности, Куліш опер не лиш свої особисті надії, але й непохитну надію на воскресеннє своєї України.

Воскреснеш, нене, встанеш, Україно,
Тебе я словом правди привітаю,
І розіллєцця слава України
По всій вселенній од краю до краю.

До упадку людського туподумства, що держить Україну в неволі, причиниться головно те добро, яке втаїлося глубоко в души і в серци українського народа. На голос поетового серця, на клич любови, вони озовуться в далекому потомстві. Тому словами Байди каже Куліш:

Я молитись мушу
За Україну, за народню душу,
Вона в мені і житиме во віки.
Як в чорне море ллюцця наші ріки,
Так в сій души живе добро злилося
І с серцем чистим, щирим понялося.
Не вмре вона: воскресне в тім народі,
Що гине ув усобиці й незгоді.
Забудецця імя моє, а серце
В далекому потомстві одозвецця.

Добром, що є запорукою спасення України, то її серце, чисте й неспідлене серце. „Пекельним наплодом" називаючи тих земляків, між якими нема „серденька дорогого", Куліш пятнує їх так, як Шевченко в „Посланії" і як Шевченко своє „Посланіє" кінчить висловом віри в побіду світла правди:

Ні, темряво густа! тобі нас не о-
[крити...
Не вічно буде лжа вязати людям
[руки:
Почезнуть, яко дим, діяволові діти
Воскресне правди Бог у сяєві науки.

Поділяючи з Шелєєм певність побіди своїх ідей, Куліш, як Шелєй, далекий від думки про криваву революцію:

Шкода мечем нам воювати:
Бо дика сила силу дику
Єхидно стане викликати
Серед торжественного крику.

Так каже Куліш в „Епільогу" до „Хуторної поезії". Зовсім згідно з Шелєєм. Не меч, але любов може нам дати побіду над нашим окруженнєм. Тому:

Не мечем було нам Польщу воювати
Розумом, талантом, словом тим свя-
[тим,
Прецковічним скарбом, що в нас ні
[одняти,
Ні вкрасти не дасця деспотам тупим.

Це Кулішів „Ключ розуміння", без якого не зрозуміти його поглядів на українське минуле, на історію українського минулого. І як Шелєй, бере Куліш цей „ключ розуміння з фільософії природовідання. Його „Подвижники свободи" ждуть „поновлення прав священної природи", повороту до життя по закону природи, якого не заініціювати темному, отуманеному загалови народа, але вершинам його правдивої інтелігенції, — погляд, що кидає нам світло й на аристократизм Куліша: аристократизм духа.

Законови природи підчинитися взиває Куліш своїх у „Зазивному листі до української інтелігенції". До тогож закона пристосуватися радить, пишучи „Компроміс Ляхам":

Коли хочеш, Ляше, справді
З Русином брататись,
Мусиш з пана чоловіком
Громадянським статись.
Мусиш ту признати правду.
Що Русь Руссю буде,

НЕ ТРЕБА УЖИВАТИ ЧУЖИХ ТУТОК,
бо маємо свої рідні з ватою назви
„ОКСАНА“
виробу першої якости.
Замовляти у СОЮЗНІМ БАЗАРІ Львів Руська 20.
Часть зиску йде на фонд українських інвалідів.
XII. 1—4

швайцарських франків. 60 проц. тої суми вноситься зараз, 40 проц. пізнійше. Із вплачуваних 60 проц. синдикат банків і щадничі каси платять 40 проц. негайно і гарантують вплату решти 60 проц.

Чи основанням нового емісійного банку австрійська фінансова проблєма буде розвязана, в тій справі голоси австрійської преси та австрійських економістів поділились. Коли економісти з „Н. Фр. Пресе“ горячо витають цю ідею, зазначуючи, що їх газета все була за утворенням нового емісійного банку, рівночасно відомий австрійський економіст д-р Штольнер остро критикує цей проєкт. Він виходить з того заложення, щораз торговельний білянс Австрії пасивний і годі осягнути рівновагу приходів і розходів, то який би не був емісійний банк, він все таки буде приневолений випускати нові паперові гроші. Дальше він висміває концепт соціяльно-демократичного лідера д-ра Бавера обезпечити австрійську корону коштом німецької марки.

Часопис „Ді Бирзе“ в статях б. міністра фінансів д-ра Ґіртлєра і ин. відноситься досить песимістично до ідеї утворення нового банку, доказаючи, що без паралельних заходів, спрямованих на радикальну зміну австрійських фінансів, значіння нового банку буде невелике і не осягне бажаної цілі.

Поруч з проєктом організації нового банку уряд вніс в парлямент фінансовий плян, якого головними точками є: зменшення державних видатків, реорганізація державних підприємств, підвисшення податків, внутрішня позичка і т. п. При зменшенню державних видатків зменшиться число урядників і богато просторих державних будинків переміниться до приватних цілий.

Всі матеріяли, призначені до „Жіночого Вістника“, проситься надсилати на адресу: О. Коренцева, — Львів, Хмельовського 15.

Чи то канонічно?

З кругів українського православного духовенства нам пишуть: Скільки разів пробували завести автокефалію для „спасення“ православної церкви в межах Польщі, все воно не вдавалося. Ще на Покрову в минулім році запросив митр. Юрій епископів у Почаїв, щоб там зорґанізувати вище церковне управління. Епископи, хоч їх і гнали приставники теперішної влади, не поїхали. Написав митр. Юрій до патріярха Тихона прохання з опінією, щоб той дав автокефалію. Крім самого Юрія та еп. Діонисія ніхто з епископів того прохання не підписав, а патріярх автокефалію відказався дати. Визвали епископів у Варшаву, щоб конкордат підписали, але знов епископи, крім двох, відмовились хоча прийшлось за те де-кому в монастирі сидіти, або за границею опинитись.

Щож робити з упертими? Треба новий прихильний епископат заводити (яким вгодно робом), аби тільки мати більшість голосів. Як раз на цю пору припав арешт патр. Тихона. Знов перед Зеленими святами визиває митр. Юрій телеґрамами епископів.

На зібранні пропонує відділитись від Москви та всі церковні діла рішать самим. Два засідання спорили епископи і не могли погодитись. Тоді предсідатель ось що робить: обявляє, що відкладує голосовання в тій справі, а просить вислухати маленькі спішні справи і читає своє прохання про поставлення свого ученика і прихильника архим. Олександра в епископи.

Обурені епископи протестують і залишають салю засідання, а предсідатель приказує зяписати, що постанова про рішення всіх діл на місті та про хиротонію Олександра ухвалена більшістю голосів. Олександра висвячено, а через кілька день гостями еп. Юрія, Діонисія та Олександра ухвалено автокефалію, Володимира ж і Елевтерія чекає звільнення з дієцезій за те, що вони подали протест. Такою ціною куплена та автокефалія!

Як-би я балакав з православними, я-б спитав їх, чи будуть вони вважати канонічним того епископа, котрий таким способом дістав цей уряд. Тепер я питаю всяку людину: Чи записувати ухваленими постанови першорядної ваги, над якими зовсім не було голосовання, є то можливе і терпиме в якійнебудь колеґії? *Н. С.*

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

З польських справ.

Польсько-німецький торговельний договір.

На день 3. ц. м. очікують у Варшаві приїзду делеґації німецького уряду для переговорів в справі заключення торговельної умови поміж Польщею і Німеччиною. На чолі німецької делеґації має станути бувший німецький посол у Варшаві Діркcен.

Ґенеральний страйк в Лодзі.

В Лодзі заноситься на ґенеральний страйк в области ткацького промислу на випадок, коли власники фабрик не дадуть робітникам 50 проц. підвижки.

Спадщина Міхальского.

Польські часописи доносять, що в Кракові виплачено державним урядникам тільки „голу“ платню без додатків, бо державні каси пусті. Має це бути пімста Міхальского, який в той спосіб хотів доказати конечність своєї присутности в кабінеті.

Совітська Росія.

Голод.

Берлінське заступництво комітету допомоги голодуючим в сов. Росії видало звіт про положення в совітській Росії. По останнім обчисленням з червня голодує там в 21 губерніях з 23,866.000 мешканців аж 14.492 000, себто 62·6 проц., з того 8,202.100 дорослих і 6,726.900 дітей. Найбільше число голодних припадає на губ. Самара, яка має 2,430.000 голодуючих.

Підчас коли протягом 1921 р. в губ. Уфа померло з голоду около 16.000 осіб, в першій половині січня 1922 р. померло в трьох повітах цієї губернії аж 16.000, а в другій половині січня 44.000. Коли смертельність поступатиме дальше в таких розмірах, то ціла губернія в кількох місяцях переміниться в пустиню. В самім місті Уфі померло від голоду в другій половині січня 4.000 осіб. В деяких місцевостях смертність виносить 50 проц., а в діточих захистах 70—90 проц.

Большевики концентрують війська на естонській границі.

„Тамп“ подає, що большевики концентрують значні сили здовж естонської границі в околиці Пскова.

Ленін їде до Лівадиї.

„Руль“ довідується, що Ленін на домагання лікарів переїздить з Москви до Лівадії.

Промахи.

Сегорічні пожежі наробили більш чим попередніх років спустошень по наших селах. Сотки загород лежать в попелищах, тисячі заможних перед пожежею господарів, розбрилися по селах за прошеним. Розпука бере дивитися на тих бідаків, як осмалені, обдерті, босі, голодні тиняються від хати до хати і витягають руку по милостиню. І яку милостиню може подати бідакам инший ріжнородними драчами зруйнований бідак?

Крайна нужда панує взагалі по селах, а найбільше по селах навіщених пожежою, особливо там де погорільці обезпечені від огню на теперішну міліонову вартість.

Як нас з кругів Товариства асекураційного „Дністер“ інформують, богато необезпечених, або обезпечених на малу передвоєнну вартість погорільців, в нещастю пригадали собі на своє Товариство асекураційне і віднеслися там з колінопреклонними благанями поратунку. Та чи це їм що поможе?

Між прошаками є селяне, інтеліґенти, комітети парохіяльні і промисловці. Одні прохають запомоги, инші відшкодовання в дорозі ласки, бо „забули“ заплатити в речинци премію асекураційну, а ще инші, домагаються принайменше сто разів висшого відшкодовання, як були обезпечені будинки. У кождого з них є свої арґументи, кождий заслугує на допомогу в скрутнім положенню. Бувають і такі прошаки, що грозять, як не одержать негайно запомоги у такій висоті, що вистарчило би на відбудову будинків чи закупно інвентаря, що мешканці дотичного села чи повіта перейдуть з обезпеченням до иншого чужого товариства асекураційного. Цих прохань є така поважна скількість, що Управа Товариства не в силі на кожде з окрема відповісти, бо мусіла би десяток урядничих сил до того втягнути.

Уповажнені Управою „Дністра“ сповіщаємо інтересованих прошаків що внесені ними прохання не можуть бути по їхній думці поладнані, бо це противиться постановам статута, а статут для Товариства є законом. Товариство „Дністер“ не розпоряджає ніякими запомоговими фондами, а фонди зібрані дорогою вплат премій асекураційних призначені на виплату відшкодовань до висоти обезпеченої суми тим членам, що заплатили премії асекураційні.

Тих прошаків, що домагаються сто раз висшого відшкодовання, як були обезпечені згорілі предмети, відсилаємо до § 93 статута „Дністра“. Там сказано, що відшкодовання не може перевищати суми, на яку були обезпечені згорілі предмети. Треба було перед пожежею підвисшити обезпечену вартість предметів.

Всякому відомо, що Товариство солідно сповняло і сповняє свої обовязки супроти українського гро-

Докіль будуть руське слово
Промовляти люде.
Обернисяж, Ляше, серцем
Смирним до природи,
Що втворяє й чередує
Царства і народи.

До природи, що її Куліш згідно зі спіноцистами понімає як божество, з котрого (космоса) випливом є людина (молекул), він і молиться:

Всевишній! я Тобі молюся,
Молекул Космоса Твого...

І найкрасшу носительку природи — женщину — Куліш обожає, як Шелєй.

Обожаннє женщини в Куліша не обмежувалось на одну сферу поезії. Коли Куліш, гостюючи 1860. р. в Києві, зустрівся там із сердечними привітами жіноцтва, на основі чого про нього пішли сплетні в Петербург, він писав до приятеля Каменецького, що зближення з жінками ніколи не буде уважати негідним висших характерів. „Сеж і є життє, а те, що називають життєм — люде учені і ділові, то надвірня робота. Правдиве життє в хаті й під хатою коло женщини. Все, що з далека від неї — то епізоди, що вяжуться з головним“. Чому? Відповідь на це питання можна знайти в раньшій повісти Куліша „Майор“ (1859), потім в „Дівочому серци“ і в инших писаннях. Зближеннє до женщини — це зближеннє до правдивої природи, до жерела світової любови. Де таке зближеннє бачимо, там більше щастя. У півцивілізованих, півінтелігентних сферах Куліш не вид в зрозуміння цеї ідеї. Там бачив посуху на женську любов, а наслідком того й неприродність. Тому з українськими й польськими хлопоманами та з московськими славянофілами кликав: на село! до народа! Зійшовся з ними, хоч відки-инде вийшов. З визнання незвичайної вартости женщини для національної культури Куліш прийшов до думки про потребу визволення її, як Шелєй. Першим ступнем на шляху до визволення — згідно з думками Кирило-Методіївського Братства — вважав Куліш висшу освіту. Тому й у своїх львівських плянах культурно національної діяльности мав на увазі заснованнє української жіночої ґімназії.

Всі ті Кулішеві ідеї, вяжучися тісно з такимиж ідеями Шелєя в його поемі „Ляон і Цітна“, вказують нам на цю поему як на жерело й Кулішевого помислу: покористуватись як формою для вислову своїх ідей картинами з турецького світа.

(Продовження буде.)

мадянства, а з окрема супроти своїх членів, відомо також з якими труднощями Товариство бореться у теперішне время люте. Нехайже українське громадянство подбає, щоби заки польський закон про примусове обезпечення у варшавській польській асекурації увійде в життя, не було ні одного українського будинка необезпеченого в „Дністрі". Тоді і некультурне прошанство у нас не матиме місця.

А. Крип.

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці повище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

Дописи з краю.

Козівщина.

Аматорські вистави. Збірки на народні цілі. З просвітнього життя

Дня 24. червня ц. р. відіграно силами аматорського кружка „Просвіти" в Козовій „Мартина Борулю". В ролі Мартина своєю бездоганною грою осягнув перше місце знаний аматор-артист Іван Штабалюк, а до нього без сумніву примінили свою гру Іван Стоколоса і Богдан Мальчинський. Инші мужеські і жіночі ролі вийшли без заміту. Чистий дохід з вистави призначено на голодуючих України.

Дня 25. червня ц. р. читальня „Просвіти" в Слободі золотій поновила виставу „Невольника" з призначенням чистого доходу на голодуючих України.

Збіркою 40.000 мп. на голодуючих України відзначилося село Плауча велика. Збірка в Козовій від Українців принесла на „Рідну Школу" 10.000 мп. а на голодуючих України 14.000 мп., не вчисляючи в те доходу з вистави. Ревніщо перенялися голодуючими Жиди в Козовій своєю збіркою 700.000 мп.

На „Рідну Школу" крім даних вкладок в загальну збірку з окрема зложили по 1000 мп.: Ришард Бачинський, Марійка Лаврієська, Леля Мальчинська, Оля Питлівна, Іван Штабалюк, Олекса Гудзяк і Богдан Мальчинський, а то на спомин дня 11. червня 1922.

На день 15 серпня ц. р. приготовлюється загальні збори філії Товариства „Просвіта" в Козовій і загальні збори кооперативи „Воля".

М.

Кос'в.

Діяльність Драматичного Кружка „Народнього Дому".

Заходом кількох молодих ідейних одиниць Москалівки і Косова (селян і міщан) засновано „Драматичний Кружок Народнього Дому" в Косові. В першу чергу владжено „Коляду", яка дала вислід (з „Маланкою") 50.500 мп. Відтак виставлено 12. лютого ц. р. „Свекруху" і „Перший голова Ревкому". Чистого доходу було 9.000 мп. В дні 2. квітня уладив Драм. Кружок Шевченківське свято, яке принесло доходу 30.000 мп.

Дня 6. мая ц. р. виставлено „Ворожбита". Доходу було на 4 тисячі мп.

Приготовлено до виставки дальші штуки. Досі зібрано на народні цілі загально 93.500 мп., з чого призначено на: 1) „Рідну Школу" 20.500 мп., фонд „Учітеся" 30.000 мп., Інтернованих і полонених 10.000 мп., зльокавтов. службовиків 10.000 мп., вдови і сироти 5.000 мп., охорону воєнних могил 5.000 мп., Інвалідів 5.000 мп., Народній Дім у Косові 4.000 мп. Дальше вписано „Драм. Круж. Н. Д." до кооперативи „Союз Українських Інвалідів" з одним уділом (1000 мп. + 100 мп. вписове). Передплачується стало часописі: „Гром. Вістник", „Письмо з Просвіти", „Літературно-Науковий Вістник", „Будяк", і „Світ Дитини".

Загалом цей Кружок є тепер одиноким, найдіяльнійшим товариством у Косові. Досі згуртував біля себе до 60 членів, а буде вскорі ще більше. Заложив для себе бібліотеку з кілька сот примірників. Відчувається на разі брак драматичних творів, пригожих для місцевої сцени. Та є надія і цьому зарадити скоро.

На днях утворено при Кружку г. зв. „Діточу Секцію" для молодіжи від 8—15 літ. Для них то власне передплачено „Світ Дитини" і заложено осібну бібліотеку. Йдуть тепер приготовання до вистав „Козацькі діти" і „Тарас Дитина". Доходи з вистав „Діт. Секції", йтимуть на їхню бібліотеку і Захоронку.

Крім цього кождий член Драм. Кружка обовязково вписується в члени Народн. Дому з вкладкою 600 мп. До Кружка вкладка платиться 100 мп. „Діт. Секція" звільнена є від вкладок до часу переходу в члени старших.

При Кружку засновується ще й хор. Істнує вже „Забавовий Комітет", який на днях дає забаву в хосен „голодуючих на В. Україні".

Таким шляхом йде Драматичний Кружок Народн. Дому в Косові. Вправді, стрічає він на свойому шляху чимало колоддя і колючок, до яких поборення треба чимало свідомости, енергії й самопосвяти членів, чого в них не брак.

Острів чорний, пов. Бібрка.

Заборона вистави.

Староство в Бібрці не дало дозволу на відіграння драми: „Верховинці", мотивуючи тим, що місце (т. є. стодола крита дахівкою, старанно утримана), в якім має бути дана виставка, не є дозволене після розпорядження львівського воєвідства. Мусимо звернути на це увагу, що висше згадане староство дало попередного місяця дозвіл в подібних будинках по инших селах. Також в попереднім році дало дозвіл в тім самім будинку на кілька вистав в згаданім селі. *Читальник.*

Стрілиска нов', пов. Бібрка.

На вічну память народнім борцям.

На другий день Зелених свят обходили Стрілиска нові память борців, що положили голову за долю і волю своєї Вітчини. По Службі Божій вирушив похід на цвинтар, де хрести на гробах героїв були вже прикрашені вінцями, цвітами і тризубами. По жалібній відправі залунало „за волю і долю України положивших свою голову сотвори Господи вічну память". Залунав спів місцевого хору а дальше понеслося „Боже великий єдиний" і „Ще не вмерла". По дорозі з поворотом маси народу співали через цілу дорогу „Сміло друзі", „Журавлі". На фонд українських інвалідів зібрано 4000 мп. *Стрільчанин.*

Яворів, пов. Перемишляни.

Душпастир і громада.

Від смерти невіджалованого нашого пароха бл. п. о. Льва Абрисовського (зараз по приході Поляків 1919 р.) наша церква знайшлася серед дуже невідрадних обставин. Обовязки пароха сповняє тут якийсь о. Йосафат з чина Студитів, монах, котрий на перекір цілій громаді заводить свої „порядки". З малого антагонізму доходить вже до явної ворожнечі між ним і громадою, що може мати фатальні наслідки для нашої церкви, о скільки вищі чинники не вглянуть в цю справу. Як згаданому о. добродієви залежить на чести, видно було вже тоді, коли гром. Василь Г. його поведення прилюдно осудив і напятнував, а о. Й. зовсім собі з того нічого не робив, навіть не уважав за відповідне зажадати сатисфакції. Подібних сцен вже було кілька, а недавно на похороні одної дівчини дійшло до того, що о. Й. і ще один громадянин обмінялися не зовсім гарними „епітетами". Зрозуміло, що повага такого чоловіка пішла в кут; люде на проповідях остентаційно виходять з церкви і взагалі не оказують найменьшої пошани до особи „такого" священика, що може собі бути добрим монахом, але під ніяким услівям світським священиком. Апелюємо до гр.-кат. Консисторії у Львові, щоб розслідила цю справу і то як найскорше. *Громадяни.*

РІЖНІ ВІСТИ.

Обєднання чеських хліборобів.

Дня 28. і 29. червня відбувся в Празі зїзд сторонників „республиканської партії хліборобського люду" з цілої Чехословаччини. Головою цеї партії є посол Швеґля.

На зїзді явилось багато представників хліборобів инших славянських народів, а між ними від „Української хліборобської спілки" — інж. Косюра і Клименко. Сей останній виголосив промову, якою привитав зїзд. В своїй промові передав Клименко щирий привіт чеським хліборобам і подякував їм за приняття бездомних біженців з України, які найшли у Чехів не лишень працю й захист, але багато від них навчилися. Передовсім навчилися того, що хто не працює на ґрунті своїми руками, той не варт тої землі, а хто працює, той мусить бути її паном, і до нікого більше вона не може належати.

„Наш край — говорив бесідник — знищений, наїздника кормимо своєю працею, одначе віримо, що і в нашій хаті запанує своя правда, сила і воля. Прохав чеських хліборобів, щоб зрозуміли важке положення українських хліборобів, щоби промовили за ними могутнє слово, а прийде час, що й український хлібороб віддячиться. Як той, що дає хліб, захопить владу в свої руки, навяже живі взаємини з Чехами і буде радуватися, коли повитає Чехів хліборобів у себе дома — в Київі".

Від хліборобів з Закарпатської України привитав Балог, а радше за нього Чех Хльовпек. („Venkov".)

Викриття організації „Конзуль".

„Н. Вінер Тагебл." доносить з Берліна: Політичній поліції вдалось дістати в руки спис членів організації „Конзуль". Спис цей обіймає 750 прізвищ. Проти всіх них ведеться доходження, частину арештовано. Загалом арештовано до тепер в звязку з вбивством Ратенава 100 осіб. Більшій части арештованих доказано, що знали про вбивство, зглядно в нім співділали. Всі арештовані належать до німецько-народньої партії. До Берліна прибув президент поліції зі Штеттен і відбув довшу конференцію з президентом берлінської поліції. Поліції вдалось викрити цілу організацію „Конзуль" аж до найменших подробиць. Про дальше ділання цеї організації не має мови.

Оборона німецької республики.

Президент Еберт іменував членів трибуналу для оборони республики. До трибуналу війшли, м. и., б. президент Ференбах і соц. посол б. міністер Вісен.

З Гановеру доносять: Проєкт закона про охорону республики прийде під наради німецького парляменту у вівторок 4. ц. м.

Новий проєкт берлінського уряду.

„Аугсбургер Абендцайтунг" доносить з віродостойного жерела, що берлінський уряд має намір, після переведення закона про охорону республики, предложити проєкт закона, що заборонює урядникам, як довго перебувають вони на державній службі, брати участь в політичній діяльности.

Відчит Вандервельда.

В Парижі відбувся під авспіціями Ліги Прав Чоловіка, відчит Вандервельда, котрий заявив, що в процесі ес-ерів в Москві, права оборони були так дуже обмежені, що мусів зрезиґнувати з права оборони. Вандервельд гостро осуджував совіти і домагався від міжнародного пролетаріяту, щоби енергійно виступив проти виконання евентуальних засудів, які є суперечні з принціпами справедливости.

Боротьба повстанців в Дебліні.

Сутички в Дебліні тривають дальше. Мимо здачі повстанців, що находилися в палаті юстиції, инші відділи повстанців займають дуже сильні позиції. В часі дотеперішних сутичок було в Дебліні 40 вбитих і 185 ранених.

Американці боронять християн перед Турками.

З Атен доносять, що американська дивізія маринарки переїхала через Дарданелі в цілі оборони християнського населення, що мешкає на побережи Чорного моря.

Французько пояснення кровавої сутички в Забрі.

Аґенція Аваса переслала такий комунікат в справі останніх випадків в Забрі: Французька стежа інтервенювала, хотячи перешкодити Німцям викидати на вулиці майно неприсутних в місті Поляків. Німці приняли стежу кулеметним огнем і стрілами з крісів, при чому погиб 1 Француз а 3 ранено. Французька військова команда, яку повідомлено про випадок, вислала сейчас відділ піхоти і 3 кулемети на поміч стежі. По німецькій стороні є 11 вбитих, котрих тотожність годі ствердити. Більшість вбитих тримала ще в руках револьвери.

Фінанси Франції.

На днях вислухав французький парлямент звіт про буджет. Буджетовий дефіцит виносить 3.900 міліонів франків, в тім є 500 міліонів на амортизацію публичних довгів, яку годі вважати видатком.

На покриття цього дефіциту 3400 міліонів предкладає референт: зменшити видатки о 1400 міліонів, а підвисшити приходи о 2 міліярди. Заощадиться передовсім зменшенням видатків на військо і маринарку о 575 міліонів, а крім цього мусить счеркнутися 175 міліонів для Сирії і 125 міліонів для Марока.

Дальше пропонує віддалити 20—25.000 урядників, через що заощадиться 200 міліонів. Також відсотки від позички народньої оборони належить обнизити, щоб заощадити 375 міліонів. На підвижку приходів має вплинути плянований податок від капіталів і від спадщини.

18 місячна військова служба у Франції.

Палата послів ухвалила 404 голосами проти 220 закон, яким заводиться у Франції 18-місячний час правильної військової служби.

Австро-польський банк.

Бувший міністер Леон Біліньскі одержав в австрійської влади концесію на заложення акційної спілки „Австро-польський банк". Основатель врав з гуртком польських дідичів і промисловців зблизився до віденського банкового дому Роберт Гольдшмід та спільно основують банк з капіталом 400 міліонів корон. („Трібуна").

Зближення Зєд. Держав до Союза Народів.

„Н. Фр. Пр." доносить із Женеви: Вашінґтонське звідомлення, що сен. Нокс їде до Европи, щоби поінформуватися про праці Союза Народів, уважають поважною познакою зближення Зєд. Держав до Союза Народів.

Це не значить, щоби Зєд. Дер-

жави мали приступити до Союза Народів, але сподіються, що вони займуть супроти нього прихильне становище.

Маніфест ірляндського уряду.

Ірляндський уряд видав до ірляндського народу маніфест, де заявляє, що повстання републиканців зміряє до опрокинення англійсько-ірляндського договору. Маніфест накликує населення, щоби не прилучувалося до повстання, тому що це моглоб довести до війни між Англією й Ірляндією.

Неповність републиканських військ.

„Ле Матен" доносить з Бельфест, що правильні відділи републиканського війська, які переводять воєнні операції в околиці Лістовель, перевівши переговори з повстанцями — здалися. В місцевостях Донеґель численні відділи републиканських військ, що займають важні стратеґічні становища, відкинули предложення здатися. Багато жовнірів републиканської армії дезертирує.

Жінки допущені до судових урядів.

На засіданню німецького сойму 1 с. м. прийнято проєкт закону, який дозволює жінкам займати судові уряди.

Льондонські торжества.

В неділю 2 с. м. відбулися в Льондоні величаві маніфестації в честь адоптованого Льондоном міста Верден. Орхестр французької републиканської ґвардії дав пополудни концерт французької музики, на якім були присутні король і королева.

Надужиття Зіновєва

З Москви доносять до Берліна, що всеросійський ісполком зажадав тепер звіту з 200 міліонів золотих рублів, що їх витратив комітет пропаганди, якому проводив Зіновєв.

Зіновєв відмовлявся спершу дати потрібні пояснення і зложити звіт, але відтак примушений заявив, що 4 міліони зол. рублів видано на зїзд в Ґенуї, а 20 міліонів на пропаґанду революції в Естонії, Литві, Німеччині, Польщі, Латвії і Італії.

Це пояснення показалось однак недостаточним і тому зарядженo дальше слідство.

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

ТЕЛЕҐРАМИ.

Жнива на Вкраїні.

Женева. (ПАТ.) Капітан Квіслінґ представник д-ра Нансена на Вкраїні прислав телеґраму, яка констатує, що по останнім офіціяльним звідомленням цьогорічні жнива на Вкраїні рівнатимуться половині нормальних, цебто, що голод лютуватиме дальше, головно на Запоріжжу, де ц. р. засіяно лише третю частину м. р. засіяної поверхні. Догадуються, що жнива на Вкраїні дадуть 2 міл. 880.000 тон озимини, в цьому 704.000 тон у пятьох округах, обнятих голодом і 5,280.000 ярого збіжа. Передбачують, що на Криму жнива дадуть около 128.000 тон.

Недуга Керзона.

Відень. (ПАТ.) „Н. Фр. Пр." доносить з Льондону: Лікар, котрий лічить Керзона, заявив, що Керзон нездужає цією самою недугою, на яку занепав свого часу б. през. Зєд. Держав Вілсон. На думку лікаря в найблизчому часі не могтиме К. сповняти ніякого урядовання. Дозорці стережуть його, щоби не поповнив самовбивства. З огляду на таке положенне Льойд Джордж мусітиме покликати нового міністра загр. справ. Бальфур відказується дефінітивно прийняти це становище з огляду на свої старі літа.

Убийники марш. Вілсона.

Париж. (ПАТ.) ВКБ. „Журналь" доносить із Льондону. що арештовані два вбийники марш. Вілсона призналися, що в слідстві подали фальшиві назвища. Вони називаються Дан і О'Солівен, мають по 24 літ і служили в англійському війську.

Подорож до Півн. біґуна.

Рим. (ПАТ.) Амудсен пустився 2. ц. м. з Аляски літаком, щоби дістатися до півн. біґуна.

Війна в Ірляндії.

Льондон (ПАТ). ВКБ. Повстанці в Дебліні насипали шанці в головній улиці міста в бльоку домів на фронті 200 метр. В цьому бльоку є кілька великих готелів, котрі опорожнено з гостей. Ці доми получили повстанці тунелями. Догадуються, що там проводить Де Валєра. Републиканці обсацили протилежний фронт улиці. Рано відбувся наступ панцирного авта на військо вільної держави. Ці війська відповіли сильною пальбою. Біля авта вибухла міна, але не заподіяла шкоди.

Деблін (ПАТ). Райтер. Правильні війська полонили численні передні стежі повстанців і почали нагальний наступ на їх головні становища в Секвіль.

Деблін (ПАТ). Райтер. О год. 2. рано йшли дальше бої на Секвіль Стріт між повстанцями і військами в. держави. Повстанці відповідали крісовим огнем на пальбу скорострілів. Провідники повстанців виявляють такий великий досвід у вуличних боротьбах, що загально думають, що війська, які борються проти них, матимуть дуже тяжке завдання. Війська повстанців складаються понайбільше з молодих, повних одушевлення людей.

Розвязання нім. нац. стоваришень.

Гамбурґ (ПАТ). Поліційне звідомлення подає, що на основі розпорядку про охорону републики розвязано 20 націоналістичних стоваришень.

Страйк друкарів у Німеччині.

Гановер (ПАТ). Ґенеральний страйк у берлінськім часописнім промислі триває дальше.

Виборчі заворушення в Мехіко.

Ню Йорк (ПАТ). В Мехіко панує велике зворушення з приводу виборів. Кандидатів Кардена, Мартінеза і двох инших застрілено.

НОВИНКИ.

— **Польськість „кресів" в світлі польської статистики.** Польський „Главни уржонд статистични" викалькулював інтересну публікацію п. з. „Тимчасові результати першої загальної переписі населення польської республики з дня 30. вересня 1921. р." Як відбувалася ця славна на весь світ конскрипція, ми добре знаємо. Всеж таки інтересно приглянутися цифрам, очеркуючим чисельність непольського населення на українських територіях, які під цю пору находяться під польською владою. Виявилося, що помимо усього процент непольського населення в Польщі є компромітуючий — 31·6 прц. Самих Українців заселюючих „креси", як Поліся, Волинь і Галичина начислено правда ледви 5 000.000, алеж як комічно представляється „малополь-ськість" тих земель, коли т. зв. „польське" населення, в яке входять Жиди, Німці і около 15 прц. Українців, яких без їх відома та проти їхньої волі записано Поляками, сягає після урядового обчислення ледви 2,000.000. Сяк чи так, переведені приватною дорогою обчислення виявили, що „креси" заселює поверх 5,500.000 Українців, супроти около 1,500.000 Поляків та около 1,000.000 инших національностей, як Жиди, Німці і т. п. Годиться додати, що около 600.000 Українців свідомо здержалося від втягнення себе і своєї родини на конскрипційні лісти. А коли так, то в чому основується ця ославлена „польськість крес в"?

— **Останній тиждень Української Мистецької Виставки.** Зі Секретаріяту У. М. В. пишуть нам: Пригадується усім тим з українського громадянства, хто не відвідав ще Української Мистецької Виставки (Львів, Чарнецького ч. 24.) що найвища уже пора це зробити, бо закриття виставки назначене невідклично на день 12. липня ц. р. Тим, хто заявив готовість купна експонатів пригадується, що реалізувати купно слід на кілька днів перед закриттям виставки.

— **Станиславівський епископ д-р Гр. Хомишин** виїхав на два місяці на відпочинок до Микуличина. Через ці два місяці не буде уділяти авдієнцій.

— **Д-р В. Охимович,** бувший директор „Дністра", повідомляє цею дорогою всіх, кому на цім залежить знати, що він перед двома місяцями зрікся своєї посади в „Дністрі" і тому просить не звертатися до него в справах „Дністра"; натомість веде він адвокатську канцелярію у Львові, вул. Словацкого ч. 14.

— **Бандити гуляють і в середмістю.** В суботу, перед 12 год. в ночі, напало на валах губернаторських 2 бандитів, з котрих один був у військовім однострою, на студ. Леоніда Брилинського, котрий як раз приїхав з Коломиї, повалили його на землю і загрозивши ножем, зрабували йому 120.000 Мп. з портфелем і всіми документами та втікли. Ограблений пішов з подибаним поліцаянтом до комісаріяту, звідки щойно пішла ціла патруля на пошукування за бандидами, розуміється безуспішно. — Цікаве, при цім всім, що на поліції дивувалися, що ограблений, котрий наслідком хибної інформації, в дощі і темноті, зовсім не був зорентований, де він находиться, не кричав о поміч. Навпаки нікого не дивувало, що бандити безпечно гуляють мимо того, що в цім районі, як говорив сам комісар, є постійно 3 постерунки, а кількадесять кроків в горі, при вул. Курковій є комісаріят. По верхом поліцейської остроумности був переведений, кілька годин опісля, на припоручення львівської поліції трус, одначе не у бандитів (як хтось міг би думати, бо за тими слід застиг) а... в дома у ограбленого в Коломиї.

— **Умови в чужій валюті.** Польське міністерство справедливости розіслало до нотарів обіжник, яким повідомляє, що о скільки один з контрагентів є заграничним горожанином або мешкає за границею, списування умови в чужій валюті є дозволене.

— **Підпалення військової стайні.** „Пшеґльонд Понедзялкови" доносить, що невідома рука підпалила в Старім селі військову стайню разом з кіньми і великими запасами сіна і збіжжя. Від шопи зайнявся мешкальний дім. Все згоріло до тла. Шкода виносить більш чим 9,000.000 мп.

— **Сцена в залізничім ваґоні.** „Дзєнік Людови" (ч. 146) пише, що в Станиславові всів недавно до 1 кляси поспішного поїзду, що їхав до Львова підполковник польської армії Белаковский з чотирьома великими пакунками. Кондуктор вірвав підполковника, щоби віддав свої пакунки до пакункового воза. На тім тлі вивязалася перепалку між кондуктором, спровадженим залізничим урядником і підполковником, котрий таки поставив на своїм. Коли поїзд рушив, прийшов до перелілу кондуктор та попросив п. Б. о білет. „П. підполковник поіритований — пише „Дз. Л." — напав на його в присутности подорожних з окликом: Дайте ви мені спокій в вашим паршивим, злодійським краєм. Досить маю вже цього. Пропало мені футро вартости 750.000 мп. Ціла ваша залізниця є злодійська. Ви мене пильнуєте? Залізниця не збанкротує через мою валізу і чотири коші. Глядіть, щоби ви самі не крали, бо всі ви злодії". — Подаючи цю звістку, „Дз. Л." домагається, щоби польські офіцири шанували зарядження инших властей.

— **Нова телеґрафічна такса.** З днем 1. липня обовязує в Польщі нова телеґрафічна такса: за звичайні телеґрами 20 мк., за поспішні 60 мк. від слова. Найнизша платня за звич. телеґраму 200 мк., за поспішну 600 мк.

— **Підвишка оплат в спальних ваґонах.** В звязку з підвишкою особової тарифи підвисшено також оплати за місця в спальних ваґонах. Оплату від 9 до 6 мп. обчислюється на основі поодиноких цін від кільометра, що зменшується постепенно в міру збільшення віддалення. Кромі цього побирається за замовлення місць в спальних ваґонах оплату 200 мп.

— **З „Сокола Батька".** Щоби не ширилося баламутство, пояснюється, що „Сокіл Батько" не основує Повітових Січей. Власть люстрації і нагляду над товариствами в повіті мають товариства в повітовім місті і їх в першу чергу треба відновити, а не творити хаосу через закладання нових товариств. З огляду на це, що голов. Січовий комітет не істнує виказується велика потреба утворити сокільсько-січовий Союз, який би мав власть і над самостійними Січами, гуртував в одну цілість всі товариства і надавав напрям пляновій роботі.

— **Протижидівські виступи в свіжо зайнятих Катовицях.** До „Хвилі" доносять, що зараз по прибуттю польських властей до Катовиць почалася там нагінка на Жидів. Богато потурбовано й обрабовано.

— **Український театр в Празі.** Театр Садовського з Ужгороду почав ряд вистав у Празі в театральнім будинку „Швандово дівадльо" на Сміхові. Ідуть „Запорожець за Дунаєм", „Наталка Полтавка" і побутові твори Карпенка Карого. Буде також виставлений в модерній інсценізації „Ревізор з Петербурга" Гоголя. Чеська преса і публика прийняли сердечно театр Садовського, згадуючи при тім славнозвісну Українську капелю Кошиця.

— **Виїзд з табору в Німецькій Яблонній.** З табору в Німецькій Яблонній (Deutsch Gabel) в Чехії виїхав перший транспорт б. воєнно полонених і біженців до сов. Росії і на радянську Україну. В транспорті було 437 осіб (Рпр.).

— **Женева — Москва.** Совітські часописи доносять, що дня 1. червня розпічнеться воздушна комунікація поміж Женевою і Москвою.

— **Гураґан в Ню Йорку.** Оноді зірвався в околиці Ню Йорку страшний гураґан, від якого потерпів головно остров Сіти-Айленд, де згинуло понад 40 осіб, що купалися при березі моря.

— **Статистика населення Польщі.** Статистичний уряд оголошує висліди конскрипції, з яких виходить, що в Польщі і на зайнятих територіях є всіх Поляків 17,359.833, а инших національностей 8,012.564. Отже 31·6 проц. населення припадає на непольський елемент. Найбільший відсоток „инших народностей" виказують воєвідства: волинське 85·5 проц., поліське 78·2

ВІСТНИК КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ „ГОЛОДНІЙ УКРАЇНІ“.

Одна парохія зложила поверх міліон сто тисяч мп. на допомогу „Голодній Україні“. Росте серце, коли бачимо, як на перший поклик, дати поміч нещасливим, відкликнулася Збаращина, котра прислала вже до Львова майже 160 кірців збіжа, а є ще надія на дальший вагон зерна. Одна парохія Добромірка з прилученими Гущанки, Лозівка і Ободівка зложила в зерні, грошах, полотні, одежі дар що найменьше вартости міліон сто тисяч мп. — Парохом Добромірки є о. Лев Юрчинський. Славній громаді, д яльному Комітетови з о. В. Кодельським на чолі та цілій Збаращині щире признання і подяка! Що скажуть повіти, які не вважали умісним, відозватися?

Бучацький повіт виявив живу діяльність. Головою Комітету вибрано о. Дениса Нестайка, заст. голови п. Марію Вощинську, скарбником дир. Остана Сіяка, секр Івана Крижанівського. До збірки доложив щиро рук о. проф. Адріян Добрянський. В самім Бучачи перевів успішно збірку кружок „Жіночої Громади“. В дни національного посту (3. червня) і в часі Зелених Свят зібрано 187.389 мп. Для побільшення сеї квоти приготовляє Комітет аматорську виставу. Села в Бучаччині зложили заходами місцевих священиків датки в грошах і збіжу. Повітовий Комітет взиває всіх колектантів, щоби по день 9. липня покінчили збірки і здали звіт зі своєї діяльности. Докладний звіт в Бучаччині подамо окремо. Доси прислали звіти громади Бариш, Бобулинці, Возилів, Губин, Заривинці, Зелена, Зубрець, Кійданів, Костільники, Нагорянка, Озеряни, Осівці, Переволока, Петликівці, Пишківці, Рукомиш, Сновидів, Трибухівці і Цвітова. Зложено також дари в тов. „Праця“.

Жертви в золоті. П Василь і Бронислава Світії з Жовкви передали львівському Комітетови три золоті перстенці. Сей дар незаможних людий витаємо зі щирою радістю. Вони дали понад свою спроможтість. Коби з їх приміру брали собі взорець люди заможні, що кидають парусот марок і думають, що вже сповнили національний обовязок. Складки повинні бути видатні та відповідати дійсним маєтковим відносинам жертводавців. Громадянство зобовязане стежити за тими людьми, що при кождій нагоді відсуваються від складок, або збувають їх десятками, чи сотками марок.

Чого не вільно а що вільно? З коломийського повіту пишуть нам, що управитель тамошнього староства поклав свою руку на збірку „Гол. Україні“. В селі Корнич веде поліція слідство в справі збірки проти голови читальні „Просвіти“. Загально сконфіскувала поліція в коломийськім повіті дванайцять кірців збіжа. Цікава подія звершилась в селі Іспасі. Державна поліція сконфіскувала у одного громадянина збірку „Гол. Україні“. Рівночасно та сама поліція збирає датки „na sztandar 49 pułku kresowych strzelców, na tak zwany huculski regement“, котрого гуцульське населення ніколи не творило. Ми цікаві, чи державна поліція утворила собі на таку збірку комітет, опертий на статуті, як сего домагаються від українського Комітету допомоги „Голодній Україні“ теперішні власти? За розвязкою цеї загадки звернувся краєвий Комітет просто до станиславівського воєводи.

Образки з голодної України. Заходом краєвого Комітету вийшли чотири образки з віршом Олеся: „Слухайте!“. На двох образках діти і старше населення опухлі з голоду. На двох других мерці дітей і старших людий зібрані по вулицях міста Херсону. Нехай вглядаються у них всі, а спеціяльно ті, котрих жорстоке серце не відкликнулося доси і не зложило жертви братньої любови, та у велику а тяжку хвилю не спромоглося на заяву: „я також дитина українського народу, котрого біль поділити я обовязаний“. До краєвого Комітету прийшов бідний робітник Степан Савка і зложив тисяч марок, але не зложили датку деякі знатнійші громадяни, що повинні бути приміром для других.

Конфіскати збірок. Краєвий Комітет допомоги „Гол. Україні“ просить ще раз наше свідоме громадянство, щоби воно подало вістки, де (місцевість, повіт) та скільки (збіжа, чи гроший) сконфіскованo і що з ними зроблено. Окрім дуже загальних вісток, котрих навіть використати не можемо, дуже рідко дістаємо якусь точнійшу вістку. Із сих виїмкових подрібних вісток подаємо одну з села Явча, рогат. повіта, звідки доносять нам, що там сконфісковано 316 клгр. збіжа і 22.000 мп. Місцева поліція заборонила дальші складки. Прийде, може, хвиля, що теперішні верховоди будуть соромитися заборон і конфіскат та схочуть заявляти перед світом, що всі наші жалі безосновні, бо таких заборон, чи конфіскат не було, тому подаємо оригінальний документ староства в Рогатині, що звучить:

Rohatyn, dnia 20. czerwca 1922.
Starostwo w Rohatynie.
L. 14.845/22.

Zbiórka zboża i gotówki na rzecz głodujących w Rosji — zezwolenie.

Do
Pana d ra Semena Hładkiego adwokata w Rohatynie.

Na prośbę z dnia 7. VI. 1922 w sprawie udzielenia zezwolenia zbierania składek na rzecz głodujących na Ukrainie w tut. powiecie zawiadamiam, że odnośna prośba została przedłożona Województwu w Stanisławowie do rozstrzygnięcia.

Ponieważ wedle relacji Posterunku Policji Państwowej Komitet, na czele którego stoi Pan — wysłał w powiat do Urzędów parafjalnych odezwy do zbierania składek na powyższy cel bez pozwolenia Starostwa, a ci już rozpoczęli swą czynność, wskutek czego Policja w niektórych gminach zakwestjonowała zebrane składki i oddała do tymczasowego przechowania odnośnym Urzędom gminnym, przeto wzywam Pana do natychmiastowego wstrzymania tej akcji aż do udzielenia zezwolenia przez Województwo pod zagrożeniem pociągnięcia do surowej odpowiedzialności karnej.

O ile Województwo zezwoli na zbieranie wyż wymienionych składek, zakwestjonowane artykuły żywności zostaną zwrócone.

Radca Województwa i kierownik Starostwa:

Padlewski m. p.

З Київа пише нам один з членів Академії: „Положення населення в полудневo-східній Україні та інтелігенції по більших осередках жахливе. Ми, професори, мліємо з голоду на викладах. Зимою ходили ми в подертих калошах і босі, бо черевиків здавна не бачили та вважаємо їх чимсь недосяжним. З призначеної платні виплачується в дійсности малий процент, за котрий не можна купити пів бохонця чорного хліба. В школах мало книг, паперу, пер“. В справі цеї вістки подає краєвий Комітет до відома громадянства, що поручено віденському Комітетови, щоби з трех міліонів, висланих до його диспозиції, наділено живністю через бюра „Ara“ зглядно Нанзена голодне населення а побіч цего українських учених і письменників в Київі, Полтаві, Харкові, Одесі, Катеринославі і т. п.

Засідання Виділу праці Краєвого Комітету відбулося дня 30. червня під проводом през. Романчука.

Принято до відома касовий звіт, з котрого дізнаємося, що на книжочку „Дністра“ ч. 13.380 зложено по день 29. червня 14,243.122 Мп., вислано на живність і покрито канц. видатки квотою 3,887.270 Мп., остало в касі 10,355.852 Мп. Принято з подякою до відома, що комітет в Збаражі переслав півтора вагона збіжа, яке замагазиновано у Львові. Рішено цего збіжа не продавати, хиба в крайній конечности. Для евентуального рішення в цій справі вибрано спеціяльний комітет, зложений з радн. дв. Барвінського, дир. Мик. Заячківського і проф. Д. Коренця. Повітові комітети мають право продати зібране збіжя на случай небезпеки конфіскати, або менші збірки, які тяжше переслати. По вислуханню звітів про положення емігрантів в Тарнові, Ченстохові і трех таборах, рішено виплатити для допомоги хорих, дітий і потребуючих квоту 2 міліони і отворено кредит на дальший міліон секції допомоги емігрантам. Рішено всякими можливими дорогами слати живність на велику Україну, з тим, що комітет має право розпорядитися всею доси зібраною готівкою. Признано комітетови в Перемишлі „Брат Братови“ сто тисяч Мп. на перевіз дітий до домів української інтелігенції на час ферій.

Переплетня Н. Товариства ім. Шевченка
ЛЬВІВ, Чарнецького 26,
має на складі **ЗОШИТИ** для народніх і середніх шкіл з портретами визначних Українців з життєписом їх на окладинках. 1874 1—3

Складайте жертви в користь „Голодної України“!

станиславівське 78·2, тернопільське 55·7, новгородське 50, львівське 43. Звертаємо увагу, що це висліди польської конскрипції, переведеної звісними методами.

— **Н. Виставка картин Олекси Новаківського** отворена щодня в комнатах помешкання артиста — ул. Землявковського ч. 2. Звертаємо увагу загалу, що на виставці Новаківського находиться під теперішню пору около 70 картин стягнених з приватних збірок, які ніколи вже відтак не утворять такого повного комплету.

— **Пластунам і Пластункам до відома!** В. Пл. Рада не бере відповідальности за вакаційні прогульки, уладжувані членами Уладу без участи Відпоручників згл. Опікунів В. Пл. Ради; точний плян прогрльки має бути одобрений В. Пл. Радою.

— **Позір!** Вже вийшло друге число „Січових Вістей“ за місяць липень. Поодиноке число 100 мп. Замовляти і пренумерату слати на адресу: Осип Навроцький, Львів Марка 20. 1—2

— **Спішіть** з направою футер тепер через літо і нові замовляйте в українській фірмі Карпяка у Львові вул. Куркова 11. а. 1859 1—6

Живіть наш часопис!

Лист до Редакції.

Високоповажаний
Пане Редакторе!

Через те, що я подорожував, щойно сьогодні 18 червня отримав 86 ч. Вашої газети з статею д ра Панейка „Дивні діла рук Господних“. Ця стаття цілком присвячена моїй діяльности, при тому подає про мене такі абсолютно незгідні з правдою відомости, що я зараз же мушу їх спростувати і прошу дуже цей лист згідно літературній етиці умістити у Вашій газеті. Але я не можу обмежитись простим спростованням статті і хотів би хоч дуже стисло вияснити деякі моменти галицько-українських відносин. З огляду на те, що близький мені по думці орган „Українська Справа“ виходить досить нерегулярно, я прошу ласкаво не відмовити дати при цій нагоді місце і для більш докладної відповіді.

1) Д-р Панейко безапеляційним тоном заявляє, що всі місії У.Н.Р. і зокрема місія в Парижі, на чолі якої я стою, утримуються на кошти польського уряду. Я категорично спростовую ці вигадки п. Панейка і заявляю, що ні одна місія не отримала ще ні одного сантіма від Поляків. Парижська місія на протязі всього свого істнування не отримала і одного сантіма, який би не виходив з джерел суто українських і в усякому разі не мала жадних грошей, якіб мали хоч найдальше відношення до Польщі.

Спосіб розправи д-ра Панейка з своїми політичними противниками є перш за все небезпечний: чи не з таким же правом я міг би говорити, що він, Панейко, є запроданцем Денікина, бо він же був головним автором сумної памяти каменецької історії в 1919 році?! Але я цього не говорю, бо для того не маю підстав, як не має їх і Панейко що до У.Н.Р.

Все, що я пишу тут, я не тільки стверджую своїм словом, але коли прийде час, зможу підтвердити опублікованням касової книжки місії і свідоцтвами всіх осіб, що близько стояли до справ місії в 1921 — 1922 роках. Нарешті, щоб покінчити справу з грішми я категорично стверджую, що уряд У.Н.Р. не винен польському уряду і взагалі Полякам ані одного шелягу, але про фінансовий стан і фінансові претенсії У.Н.Р. я тут говорити не уповноважений і через те на цьому ставлю крапку.

2) Я не вважаю навіть потрібним спростовувати вигадки Панейка буцім то я чи хтось з моїх товаришів дипльоматичної праці одержує директиви від Поляків. Дика фантазія!! Д-р Панейко говорить також, що лейтмотивом моєї діяльности є створення самостійної „правобережної“ України під протекторатом „Пілсудского і Петлюри“. Не говорячи вже про мої персональні подляди як українського громадянина, я не міг би зоставатись на службі У.Н.Р., колиб я ясно і твердо не зробив лейтмотивом моєї діяльности боротьбу за самостійну Україну Правобережну і Лівобережну, без усякого протекторату чи то Росії чи то Польщі. Я ніколи не поділяв і не поділяю думки, що Польща має силу створити самостійну Україну, але я глибоко переконаний, що головний наш національний ворог є російський червоний і білий імперіялізм. В боротьбі з цим смертним ворогом я певен, що Польща мусить бути нашим природним, географічним, так мовити, союзником. Цієї думки не поділяють Галичане. Що робити!! Будучина покаже, хто мав рацію.

3) Своїм польським друзям я завжди говорив: говорю, що для самого істнування Польщі остільки потрібно мати Україну, як вірного союзника проти російського імперіялізму, що галицька справа є для їх самих питання другорядне і вони мусять ціною уступки здобути абсолютного друга, яким буде тоді вся Україна. Але це мої добрі побажання, які я не пропускаю нагоди, щоби повторити, але ось наша офіційна позіція, що до Галичини, яку я подав в листі до одного видатного польського дипльомата: „Ми ніколи не зрікалися і не зрічемося нашого права на Галичину, але ми знаємо, що розрішення цієї проблеми поставлено перед інтернаціональним судом. Чекаючи рішення цього суду ми зберігаємо наш лояльний нейтралітет і сподіваємось, що цей присуд буде безстороннім".

Як бачите, ми не „зрікаємося" Галичини, як це говорить Панейко, але певного рода desinteresement ми дійсно встановили і цього не ховаємося, бо цього ясно вимагає наша політична лінія. — Але саме д-ра Панейка міг би я спитати: чому це його іритує?! Чи не він в початку травня 1919 року робив мені сцену, що п. Сидоренко разом зі мною під час відсутности Панейка у Парижу вважали своїм обовязком виступити в комісії по перемирю в оборону Галичини?! Чи не він в супереч п. Сидоренку завжди говорив, що він є голова окремої Галицької Делегації, яка представляє незалежну Західню Українську Республіку?! Чи не він домагався від п. Сидоренка, щоб ми не мішалися в галицькі справи, бо ми їх не знаємо і т. д. Дальші події привели до здійснення ретельних бажань д-ра Панейка... Чому ж він іритується?!...

4) Д-р Панейко цітує мій „довірочний лист" і не вказує як він попав в його руки. Цей лист є наслів фантазія якогось большевицького шпика, котрий десь бачив копію одного мого листа і потім по памяти передав по начальству, начальство надруковало в дипльоматичному збірнику, що видав Раковський в Берліні. От засоби і джерела д-ра Панейка. Звичайно за цей лист я нести відповідальність не можу хоч і в цьому листі нічого страшного мені не приписано.

Олександр Шульгин.

19 червня 1922.

Від Редакції. Виходячи з засади „Audiatur et altera pars", містимо листа п. Шульгина. Слабих сторін оправдання п. Шульгина немає потреби підчеркувати. Вони зразу впадають в очи.

Відносно орієнтаційних комбінацій автора листа зазначуємо: вони є особистою думкою п. Шульгина, за яку — розуміється — Редакція не бере на себе найменшої відповідальности. Реальна дійсність день в день кпить собі з рахунку п. Шульгина et cons. на „природного і географічного союзника".

Рух в українських товариствах.

Курс пожарництва „Сокола-Батька".

Не словами а ділами переводить „Сокіл-Батько" програму свойого статута. Хоче в той спосіб докинути цеголку до відбудови нашого культурного життя і відродження народа. Є се інституція, що має за ціль не лише привчити народ до карности, злуки, підпорядкування, але заразом виховати молоде покоління, що вже з молодих літ треба привикати до праці над народом, за яку ніхто не платить, як лишень власне душевне вдоволення. А щоби навчити меншого брата, треба самому чогось навчитися.

Тому „Сокіл Батько" уряджує пожарні курси, з яких останній покінчився 30. червня ц. р. Тим разом скористало з нього більш чети студентів наших висших шкіл. Покінчючи курс, все знайшли вони час скористати і з цеї науки, аби підчас ферій могли навчати на селі і пожежу гасити і здорово забавитися в вільному часі, а також відвчити людий ходити самопас.

Як і на попереднім курсі, так тепер викладали ті самі прелегенти: д-р Кашубинський, І. Ігнат, Л. Огоновський, Гайдучок Ст.

При роздачі свідоцтв підніс речник студенства, що вони вповні доцінюють вагу, того чого навчилися і завізвав своїх товаришів до вираження подяки прелегентам в той спосіб, що кождий відновить бодай одно товариство.

В промові від С.-Б. піднесено, що сокільська і січова організація має стати у нас ліком на байдужність, лінь і кириню. Впливу в товариствах не повинна взяти ніяка політична партія, як що маємо виховати народ і привчити його до єдности, бо „народ, що не стремить до єдности підчас мира, не має карности підчас війни.

Blue boy.

ЖЕРТВИ

Пресовий фонд.

На пресовий фонд української независимої преси зложили в марках польських: о. Аполінарій Осадца 1000, Анна Тимкевичева жена суд. рад, Коломия 1000, кличе Люсю Винницьку Володимирці, Волод. Курчака суддю Будзанів, о. Теодор Левицький Радошиці 1000, Стефанія Бохенська Збараж 1000, Ліськевич Йосифа Сянік 1000, кличе о. Вітошинського пароха Пельня, о. Тимкевича Рибник, інж. Волод. Кордубу, проф. Левицького Сянік, суддю Слівінського Сянік, Осипа Руднипька Кути 200, інж. Е. Вінцковський Львів 1000, кличе інж. Луцкова і інж. Волосячка, Роман Шопа Львів 1000, В. К. непринятий гонорард-р Воєвідкою Львів 1000, Киприян Білинський Тернопіль кличе суддів Цебровського і проф. Филиповича Тернопіль, Й. К. як сатисфакція 300, о. Стефан Вонс Чернелів руський 1000, кличе о. Івана Вольського Дичків, о. Плятона Карпинського Островець, о. Вас. Молчка Сатанівці, о. Ю. Бачинського Байківці, о. Олекс. Малицького Шляхтинці, Василь Оробець суддя Отинія 500 кличе д-ра Федора Срібного Тернопіль, Микиту Яцкова дир. „Відбудови" Львів, о. Вас. Глібовицький Жабє 1000, Радник Волод. Кордуба Підгайці 2000, проф. Мих. Рибачек Львів 1000, о. Петро Саврій Вербовець 2000, кличе о. Петра Коцюбу Трибухівці, о. Мих. Медвецького Біла, о. Юр. Герасимович Косів 1000, о. Стефан Мохнацький Теребовля 1000, Евгенія Дякон Кропивник 1000, кличе П. Склепкевичеву Поморяни, Савулову Снович, Кузьмову Плугів, о. Ілярій Паньківський Більче 2000.

Рідна Школа.

На „Рідну Школу" зложили в мп.: Гром. Шили: а) зб. в церкві 5645, б) на хрестинах в учителя гром. Слоти 2436, в) зб. жертва в громаді 10.250, гром. Оприлівці зб. жертва 1970, гром. Капустинці 1600, ліс Капустинці 2600, гром. Глубічок 2170, Голодівка прис. гром. Красносілець 3570, Збараж 15.600, гром. Шельпаки 12.464. — Вп. Жертводавцям складаємо щиросердечну подяку. — Головна Управа УПТ.

НАДІСЛАНЕ.

Всіх наук лікарських

Д-р Лев Дреттлер

ординує в ТЕРНОПОЛІ, вул. Міцкевича 17/I. пов. від 10—12 і від 3—5 по пол.

1830 1—1

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від понеділка 3. липня 1922. велику драму на 6 дій п. н.

„Chateau Rouge"

(ГНІЗДО ОПИРІВ).

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра" в Раві Руській.

ОПОВІСТКИ.

Комітет збірки фонду збудування українського театру у Львові. При „Українській Академічній Громаді" в Празі утворився з початком червня с. р. „Комітет збірки фонду збудування українського театру у Львові". Комітет взяв на себе ініціятиву відновити та спопуляризувати акцію збірки фонду в цілі збудування власного театру, який відповідав би модерним вимогам штуки. Ся акція проваджена успішно перед війною пригасла тільки через воєнне лихоліття. Комітет поширяє свою акцію покищо тільки на українську еміграцію. Запити проситься слати на адресу: Ukr. Akad. Spolek Praha Hlavni posta přikl. 411. (На руки голови Комітету збірки „фонду збуд. українського театру у Львові Іл. Дольницького).

З нагоди замінчення шкільного року зложили кандидатки (-ти) держ. української семінарії у Львові для голодних на Україні в курсу І. А 7000 Мп. а з курсу III. Б 16.600 Мп. на руки своїх господарів клас проф. В. Тихозського й М. Федусевича. 1—1

Видавництва про рухавку, змаг. пожарництво, пласт і т. и. висилає „Сокіл-Батько" Львів, вул. Руська 20. Жадайте цінників. 1878 1—1

Українське Жіноче Товариство охорони дітей і опіки над молодіжю у Львові, Бляхарська 11, складає щиру подяку за жертви в квітні, маю і червні 1922., а іменно Вп. Добродіям: Ю. Шмериковський, Печеніжин 500, Уряд парохіяльний Іванівці 1000, о. Ів. Сас Погорецький, Калуш 300, учениці гімназії СС. Василіянок у Львові 8750, Уряд парохіяльний Жидачів 2430, о. Вол. Скоробогатий, Нижнів 2000, о. Мирон Коритко, Холоїв 1500, Українське Запомогове Товариство, Northampton Pa 198.500, Ю. Шмериковський, Печеніжин 500, В. Яремкевич, Угринківці 500, Фонд воєнних вдів і сиріт у Львові 50.000, Спож. Господ. Стоваришенне у Львові 2000, з коляди 1921, з книжочки „Дністра" 10.000 Мп. 1881 1—1

Відозва.

Управляюча Комісія Вдовично-сиротинського Фонду станиславівської дієцезії просить Всч. Духовенство зголошувати під її адресою рід занять, які могли б дотичних парохіях обняти убогі вдови або сироти. При цім зазначується, що можна зголошувати не лише заняття при господарстві, але бюрові, фахові і т. и. — Рівночасно проситься священичі вдовиці і сироти, які шукають заняття, подати сюди свою адресу і рід бажаного заняття.

Станиславів, дня 16. червня 1921.

За Упр. Комісію В. С. Фонду:

о. д-р Ів. Фіголь *о. Юстин Гірняк*

1836 3—4

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіді).

Хто знав би що про **Волод. і Мих. Затварницьких**, що перебували в Білій Церкві при С. С., буде ласкавий дати вістку до Адміністрації. 2—2

Хто знав би що про **Івана Гавриїловича Пушкова** із с. Засуля Лубенського у Полтавській губ., буде ласкавий дати вістку О. В. Смолянська, Варшава, вул. Злота 38/33. Закордонні часописи проситься о передрук. 1861 3—3

Дрібні оголошення.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, що „Огляд бувальщини Українського Народа" буде продаватися від 11. липня ц. р. по ціні 300 Мп. за примірник без порта. Замовлення лише за готівку в Повіт. Товаристві Кредит. у Львові, Ринок ч. 10. 1882 1—1

„БАНДУРИСТ" складає подяку Комітетови Шевченкового Свята в Раві Руській за дар на бібліотеку в квоті 5.000 Мп. — Виділ. 1886 1—1

ВАЖНЕ ДЛЯ СТАРШИН-ІНВАЛІДІВ У. Г. А.! Кооператива в Белелуї пов. Снятин п. Іосо пошукує до ведення кооперативи фахового старшину-інваліда. Першенство мали би ті, котрі вели би хор в Белелуї. Зголошення до Союза Українських Інвалідів, Львів, вул. Руська 3, II. п. XXI 1—3

БУХГАЛЬТЕРІЙНОГО практиканта (ку) прийме зараз Кр. Т-во Кредитове — Львів. Домініканська 11. 1877а 1—2

ЕМЕРИТ, спосібний до концепту і нагляду рахунковости, одержить сталу поважну посаду у Львові. Зголошення письменно до Адміністрації Гр. Вістника для „Директора". 1877 1—2

МОЛОДЕЦЬ літ 29, підурядник на державній посаді, властитель 5 моргів грунту з обійстєм під Львовом, оженитьсяя з панною подібно ситуованою. Ласкаві зголошення слати до Адміністрації під „Книговодчик". 1879 1—1

ПРОФЕСОР гімназії, тепер без посади, глядає лекції або иншого заняття на провінції, найрадше в горах. Зголошення з умовами: Петро Савчин, Вільшаниця к. Устрик долішних. 1860 3—3

ЗА 3 покої і кухню заміняю 1 або 2 покої і кухню з відповідною рекомпензатою. „Властитель". 1867 2—2

СПІЛЬНИКА з кількома міліонами до закупна фільварку пошукую. „Чеснота". 1867а 2—2

ДЯК з добрим голосом, уміє грати на фісгармонії та може провадити нотний спів, глядає місця. Ласкаві зголошення почта Глибів, дяк П. С. 1856 3—3

КУПЛЮ уживані праси до роблення цегли й дахівок з глини. Гринь Лаврій, Войнилів. 1866 2—3

КРАВЦІ-ІНВАЛІДИ У. Г. А., котрі хотілиб навчитися наймоднійших кроїв прийме на науку до своєї кравецької робітні „Союз Українських Інвалідів" Львів вул. Руська ч. 3, II. XXI 2—3

ЦЕГЛУ, вапно і дахівку висилає „УБУС" Львів, Осолінських ч. 6. XVI 8—16

МЛИНСЬКЕ каміння, машини, турбіни, трансмісії, паси, ропні мотори, льокомобілі, ґатри, по конкуренційних цінах поручає „ПІЛЬОТ" Львів Баторого ч. 4. 1277а) 0—30

ЦІКАВЕ ПОУЧЕННЯ як улегчити собі еґзістенцію, висилає кождому даром і оплатно: Спілка Українських Кооператив Галичини у Львові, Зіморовича 10. 1790а 2—2

Біляйсові дати за 1921 р.

Уділи	23.656·05 мп.	
резервовий фонд	12.440·74 „	
спец. резерва страт	782·57 „	

РАХ. ЗИСКІВ І СТРАТ ЗА 1921 Р.:	зиски:	страти:
З рахунку відсоток	9.091.57 мп.	
„ „ адміністр.		8.787·03 мп.
чистий зиск		304·54 „
	9.091 57 мп.	9.091 57 мп

Чистий зиск призначено в цілости до резервового фонду.

Сколе, дня 28. червня 1922.

Каса задаткова „ВЕРХОВИНА"

стов. зар. з обм. пор. в СКОЛІМ.

1881

Мих. Мосор *А. Федорик.*

„Red Star Line“

(ЛІНІЯ ЧЕРВОНОЇ ЗВІЗДИ)

Безпосередна почтова парова плавба

Антверпія-Ню-Йорк, Данціґ-Ню-Йорк, Шербурґ-Ню Йорк.

Пасажирі з Польщі і Росії, котрі хотять небавом виїхати до Америки і не мають ще заграничного паспорту повинні внести подання до свойого староства о видання їм тихже і заразом принести або прислати в порученім листі до нашого бюра

„RED STAR LINE“ Львів, вул. Сикстуська 29.- Філія: Тернопіль, Міцкевича 31.

своє affidavit для переслання його до Еміґраційного Уряду. Рівнож повинні вложити до листу картку, на котрій треба виписати чисто, виразно і читко своє імя, назвиско і теперішну адресу, а також до котрого Староства внесено поданнє о заграничний паспорт. А пасажирам, які мають вже заграничні паспорти видаємо або пересилаємо почтою формулярі, конечні до одержання від американського конзуляту числа на візо. Взагалі уділяємо безплатно всіх інформацій устно і письменно.

„Red Star Line“ Львів, вул. Сикстуська 29. **Позір!** В нашім бюрі пишеться даром листи і телеґрами по анґлійськи до родини в Америці

Складайте жертви на Рідну Школу.

Капелюхи мужеські, жіночі і дітячі детайльно і гуртом по фабричних цінах продають — — — складняці — — —

пл. Марійська 8, Казимирівська 25, Фабрика Бальохова 3.

І. Краєва фабрика капелюх в **РУДОЛЬФА НАЙВЕЛЬТА** XX 4—12

КАРПАТСЬКІ КОСИ!

Спеціяльно роблені, за кожду косу даю ґарантію: може бути 3—4 рази клепана. Коли була би невідповідна, то в кождім часі відміняю своїм коштом. Висилка як перед війною, гуртом і подрібно.

Коси надзвичайної доброти: ніяка фірма в світі не дорівняє карпатським косам до найтвердших гірських трав, псянок, як і до збіжа, хід незвичайно легкий, так, що кождий без напруження сил весело днину збуває і весело як з весілля домів вертає. — Сотки подяк і признань зі всіх сторін, куди вживають мої спеціяльно роблених кіс в оливі гартовані з найдобірнійшої анґлійської стали. Стережіться лиш дешевого і без поруки товару, бо кілька разів дорожче винесе лихий товар, піде здоровля і гроші марно!

ДОВЖИНА КІС:	60	65	70	75	80	85	90 цм.
ЦІНА ЗА ШТУКУ:	1550	1600	1650	1700	1750	1800	1850 мп.

Опуст: на 10 — 1, на 20 — 3, на 50 — 8, на 100 — 20 кіс даром. Кошта всі поношу сам. Бритви найліпші подорожіли: штука 1300 мп., тузин 12.000 мп. На инші товари служу цінами. Ріжні лопати, сапи, різаки, ткацькі бляти і проче що потрібне. На замовлення прислати конче цілу належитість або задаток. Без задатку не висилаю.

1871 2-10 Адрес фірми: **СТЕПАН ДОБУЩАК, в Долині коло Стрия — Галичина.**

МАҐАЗИН І. ШТАЙНБРУХА у Львові, при вул. Трибунальській 1 (ріг ринку)

поручає на літо: мужеські сорочки, мужеські капелюхи, краватки, полотняні і кавчукові ковнірики, парасолі й парасольки, рукавички, панчохи й скарпетки по недорогій ціні. — Товар віденський. — — — XII 0—10

ВЖЕ НАДІЙШОВ БІЛЬШИЙ ТРАНСПОРТ ЗАГРАНИЧНИХ МОДЕЛІВ:

1528 0—10

ВОВНЯНІ І ШОВКОВІ СУКНІ трикотові, блюзки, гальки, шляфроки, рукавички, панчохи, діточі суконки і жіноче білля. Найсолиднійше і найдешевше поручає — —

МАГАЗИН НОВОСТЕЙ ДЛЯ ПАНЬ **ШТАДЛЕР і ШАРҐЕЛЬ** — ЛЬВІВ — вул. Сикстуська ч. 16.

ПРИЙМУ сейчас хлопця до науки механічного фаху. Ю. Ломаґа, варстат для направи машин до писання, Коперника 5. 1883 1—2

Комнати умебльованої для одної особи пошукує сейчас Українець. Зголошення до Адміністрації під „Комната“. — 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

„ҐРАФІЮМ“

ЛЬВІВ, КОЛОНТАЯ Ч. 2.

поручає ПАПІР ДЛЯ ДРУКАРЕНЬ, АРТИКУЛИ ҐРАФІЧНІ: ФАРБИ І ВСІ ДРУКАРСЬКІ ПРИРЯДИ, ТАКОЖ ШКІЛЬНІ ЗОШИТИ, НОТАТКИ, КУПЕЦЬКІ КНИГИ — — — ВЛАСНОГО ВИРОБУ. — — — XXIII 2—3

Від 22. літ виконують наші робітні суконь і білля всякі роботи почавши від перерібок аж до найвибаглив'йших що до ґусту й моди жіноч. уборів. Також наш склеп продає полотна, шифони, хустки, гафти, крав. прибори, нитки і ин. гуртом і подрібно. — Дешев ціни і солідна обслуга. — — — — — —

Жіноча Спілка промислова „ТРУД“ ЛЬВІВ, РИНОК Ч 39. XV (вл. дім). 7—20

ПОЗІР! ПОЗІР!

Аматорські театральні гуртки!

Відбито на машині до писання песи, що надаються до вистав в місточках та селах, а саме:

1) „НЕ СПІВАЙТЕ ПІВНІ, НЕ ВМЕНШАЙТЕ НОЧІ“ — С. Васильченка, ком. в 3. д. з життя шкільної молоді на селі. — Ціна 700 Мп.

2) „НАХМАРИЛО“ — Б. Гр'нченка, ком. на 1 д. Ціна 700 Мп.

3) „ЯК КОВБАСА ТА ЧАРКА — ТОМИНЕТЬСЯ Й СВАРКА“ — М. Старицького, ком. на 1 д. Ціна 600 Мп.

Замовляти на адресу: ЛЬВІВ, Ринок 43, І. в. — В. Завадський. — Можна замовляти за післяплатою. 1—1

Гуртівний склад

туток і циґаретних паперців, також шкільні прибори

XXIII. поручає 0—10

Г. ВІЛЬДЕР

ДІМ ТОВАРОВИЙ

Львів, вул. Шпитальна 1.

Оказія! **Важне для всіх.** Оказія!

СУКНО ЧОРНЕ, з чистої вовни 150 цм. широке надається на **ФУТРА, ПАЛЬТА, ЗАГОРТКИ** і убрання. Ціна за 3 метри 10.500 мп. Висилає за 1875 посліплатою фабричний склад сукна 1—3

СИМЕОН ІВАНКІВ СТРИЙ, ВУЛ. ТРИБУНАЛЬСЬКА 8.

Увага: Прібох і цінників не висилається.

УРЯДЖЕННЯ

млинів, тартаків, олярень, машинових столярень та шлюсарень як рівнож инші промислові машини достарчує під користними услівями

Промислова Спілка

„ТОПАС“

сп. з обм. пор.

у ЛЬВОВІ, вул. Крашевського 19 а, телефон 624. 1884 1—10

СУКНА на покриття футер. **ВОВНИ** і **КАМҐАРИ** на мужеські одяги. — Костюмові матеріяли. Плюші і велюри на дамські плащі. — Цайґи, полотна, всипи і инші блаватні і суконні товари 1887 1—6

поручає по конкуренційних цінах фірма

Й. ЦВЕРДЛІНҐ і А. В. ЕКНЕР

ЛЬВІВ, РИНОК 14.

Позір на фірму і число дому!!

Оголошення надіслане Експедицією оголошень А. Ґелеса, Тернопіль, Вагова 24.

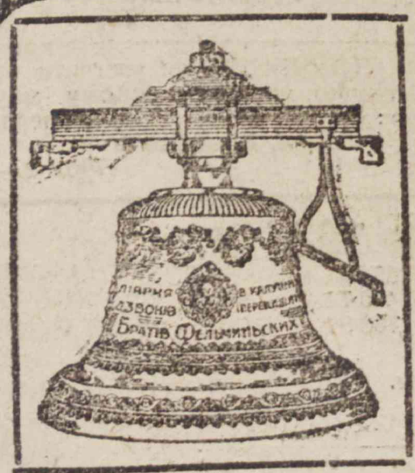

Найліпші ДЗВОНИ

ПЕРЕДВОЄННОЇ ЯКОСТИ

є на складі і можна замовляти у — істнуючої від 1808 року фірми —

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ або філії в ПЕРЕМИШЛІ вул. Красінського ч. 63.

На жадання висилається цінники оплатно

УВАГА: Ніяких аґентів не маємо і не висилаємо, як і також крім Калуша і Перемишля ніякої філії не маємо. — — — — 1795 6—10

ТЕРНОПІЛЬ, Коперника 17. **COSULICH LINE** **ТЕРНОПІЛЬ, Коперника 17.**

Постійне, правильне получення з Америкою.

До Північної Америки, Канади і полудневої Америки (Бразилії — — і Арґентини).

Найблищі кораблі відходять:

До Нового Йорку:
посп. пароход „Presidente Wilson“ 16. 6.
„ „ „Belvedere“ 15. липня
„ „ „Argentina“ 12. серпня
„ „ „Presidente Wilson“ 16. 8.
Ціна з Тернополя до Нового Йорку разом з утриманням в порті 106 ам. дол.

До Бразилії і Арґентини:
пароход „Sofia“ 7. липня
„ „Francesca“ 11. серпня
„ „Atlanta“ 1. вересня
„ „Sofia“ 6. жовтня
Ціна з Тернополя до Бразилії і Арґентини разом з утриманням в порті і з транзитовими візами 54 ам. дол. Арґентинське візо платить сам пасажир в конзуляті і коштує від кождого пашпорту 3 ам. дол.

Всі, котрі мають замір виїхати до північної Америки, Канади і Полудневої Америки (Бразилії і Арґентини), щоби негайно зголосилися листовно, або особисто до нашого бюра в Тернополи при вул. Коперника 17. де одержуть безплатно точні інформації і вказівки. 1820 2—5

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма

З друкарні Спілки „Діло“